

JAUME MATAS, PRESIDENT DEL GOVERN BALEAR

Text: MIQUEL PAYERAS / Fotos: PERE BOTA

"No discutim la unitat de la llengua"

Jaume Matas, president de Balears, es mostra satisfet de les relacions amb Madrid, segur que el PP no té alternativa a les Balears, reconeix la unitat lingüística i reclama respecte a les modalitats balears.

Un any i mig després de ser investit, creu que ha aconseguit deixar endarrere els problemes que va viure el Govern balear amb la dimissió del president Canellas?

—Pens que sí. Hem aconseguit sempre tractar del present i futur, que és el que preocupa la gent. Hem aconseguit normalitzar la situació de gestió a l'administració. Això és el que el ciutadà exigeix. No crec que ningú no pugui dubtar que el govern governa i planteja esquemes d'actuació pel futur, a partir del nostre programa electoral.

—Se sent satisfet de les negociacions amb Madrid?

—Francament el resultat és positiu. El que passa és que hi ha una sèrie de grans qüestions que s'han d'acabar de resoldre encara. És positiu el balanç perquè si miram el que hem aconseguit i el que volíem aconseguir, els resultats són molt bons. Hem aconseguit un sistema de finançament autonòmic que és el millor que s'ha signat; les competències de l'Insero, amb les reivindicacions que tres mesos abans el govern socialista ens havia negat; les competències en educació; tindre el règim especial, que serà la llei més important en molts anys per a Balears; tenim la inversió de 57.000 milions en carreteres que satisfan el deute històric en aquest sentit...

—No hi ha res que sigui negatiu?

—Hi ha gestos, conjuntures, petites coses, que són desfavorables. Per a mi és sagnant el tema d'Iberia i d'Aviaco amb els turbohèlices perquè consideram

que ens fan un tracte discriminatori. Hi ha altres qüestions com l'energia, les taxes portuàries, i no podem oblidar la reforma de l'Estatut...

—L'oposició no ho veu igual. Més aviat veuen el seu govern en mans del de Madrid i dubten que defensi els interessos de Balears.

—Després de les eleccions gallegues, el senyor Pujol va dir, i a mi em va agradar molt, que a Galícia havien guanyat dos partits nacionalistes. Des del meu punt de vista, igual que a Galícia, el PP sap defensar molt bé els interessos de Balears, d'una forma separada i a la vegada integrada dins un projecte estatal. Ara, és normal i lògic que tant el partit socialista com els partits nacionalistes facin aquests plantejaments, és una qüestió de màrqueting polític. No els queda més remei.

—Li ho deia també per l'exemple canari, que tant se cita com a model per obtenir avantatges per a la seva comunitat.

—Per a una comunitat petita com la nostra, crec que es pot obtenir molt més si se sap negociar des de dins, defensant els nostres interessos a partir de la influència en un partit estatal que pugui prendre decisions de govern, que no amb

una altra estratègia. Ho demostra el fet que el PP tenguí un pacte amb CiU, un pacte que ha permès que Balears obtenguí un profit que quedarà per a la història.

—A pesar del panorama positiu que explica, el fet és que pel que fa a les competències en educació tant els partits de l'oposició com els sindicats criti-

"Es pot obtenir més dins un partit estatal. El pacte Partit Popular-Convergència i Unió ho demostra, perquè ha permès que les Illes Balears obtenguin un profit que quedarà per a la història."

quen una manca de finançament i expressen sospites d'afavoriment a l'ensenyament privat. S'espera un front de conflicte immediat amb els agents interessats?

—En primer lloc: els agents interessats són els que reben el servei, els alumnes i els pares i mares. És important, això. Després hi ha els professionals, unes 6.500 persones... què ens han rebut d'ungles? Pot ser... però jo crec que hi ha una mica de mite. Tot es pot intentar polititzar, però la gent que fa feina a l'ensenyament és gent que per damunt de tot està preocupada pel que fa, per damunt d'ideologies polítiques i manipulacions. Si nosaltres som capaços de demostrar-los que el que volem és, amb ells, intentar resoldre els problemes, millorar la seva feina... aleshores aquesta tasca nostra superarà tots els altres intents. Ara, nosaltres no podem evitar que el senyor Crespí [secretari general del PSIB-PSOE i fins el 1995 delegat del MEC a Balears] es posi davant una manifestació, però la gent, que no és beneïta, sap quina ha estat la gestió del senyor Crespí. Que hi ha un intent de politització? Que tendrem vagues el dia següent...? Sense cap dubte. Però si nosaltres explicam què volem fer i com volem solucionar els problemes, estic segur que aconseguirem credibilitat davant aquells que volen les coses ben fetes.

—Vostè ha dit que el seu govern únicament imposarà el català a l'ensenyament per aconseguir el bilingüisme, i criticà aquells que qualificà de "legionaris" de la llengua i cultura. Què volia dir?

—Que existeix un grup de persones que intenten manipular la realitat social, sempre cercant el caire polític... és una gent que solament es representen a si mateixos, que no tenen una representació ampla dins la societat. Qui són aquests legionaris? Els qui amaguen plantejaments que no es corresponen amb el nostre model de societat, ni amb el projecte de país de Balears.

—Parlem clar del tema lingüístic.

—Nosaltres ho tenim clar. No discutim la unitat de la llengua catalana. D'acord. Però resulta que quan et poses a defensar el que també estableix el nostre Estatut d'autonomia, com ara les modalitats nostres, que són un patrimoni cultural tan important com el que més, resulta que no... Com és possible que paraules com *horabaixa* o *saïm* només siguin vàlides des de fa molt poc perquè uns senyors s'han reunit a Barcelona i ho han decidit? S'ha de defensar la llengua, tota, incloses les nostres modalitats, que són el nostre patrimoni heretat dels nostres pares. Això és així ho digui o no un senyor de Barce-

lona. És amb aquest plantejament que el govern negocia amb la família Moll per adquirir les calaixeres del *Diccionari Català-Valencià-Balear* per difondre-les i, sobretot, han de ser admeses [les modalitats] per la llengua oficial, si volen que nosaltres defensem la llengua d'una forma que no sigui incompatible amb la defensa de la unitat lingüística. Així de clar.

—Vostè cerca l'equidistància entre els gonelles —secessionistes lingüístics— i el que en diu els "legionaris" de la cultura i llengua?

—Defensem *lo nostro*. Hem de ser capaços de defensar la nostra llengua sense posar en perill la convivència social a les Illes Balears, i sempre tenint molt clar que és un signe d'identitat. D'aquí no ens podem moure. Si això és ésser equidistant d'un sector o un altre... és possible, però m'és absolutament indiferent. La llengua no pot ser mai un tema de confrontació. La defensa de la llengua s'ha de fer sense imposicions, excepte a l'ensenyament.

—Parlant d'identitat, què li sembla el projecte de decret sobre humanitats de la ministra Aguirre?

—S'ha fet molta demagògia perquè molta gent xerra sense haver-lo llegit. Hi ha dos aspectes. Primer: vostè creu que s'ha d'ensenyar la història de totes les comunitats a tota Espanya? Sí, en aquest context, el defens.

Dos: vostè creu que amb l'excusa de fer aquest decret s'ha de manipular la història, reivindicant un centralisme des de Madrid i tornant a fer la història des de Madrid? No, no hi estic d'acord.

—Fa la impressió que entre el món cultural catalanista, *Obra Cultural Balear* i també d'altres grups o associacions, i el seu govern hi ha una manca absoluta de ponts.

—Respecte a l'*Obra Cultural Balear*... exactament igual que qualsevol altra associació d'aquestes illes, defensa uns plantejaments, i totes, totes aquestes entitats fan una tasca probablement valuosa en defensa del que creuen. Bé, jo ho respect i des d'aquest Govern tenen tots els ponts... Iguals per a tots, que quedi clar. Però aquestes associacions, tot i ser molt respectables, el que no poden fer és apropiarse de la representativitat de tota la societat de les Illes Balears. La meua responsabilitat és ser el president de tots els ciutadans i guiar-me per l'interès general. A vegades, moltes, els interessos que defensa alguna d'aquestes associacions no són els interessos de tota la comunitat. Jo crec que per mantenir sempre vies de diàleg obertes, el millor camí és la col·laboració i la despolitització.

—Passem a mitjans de comunicació. Com es troba el projecte del seu govern de responsabilitzar-se de la recepció de TV3, Canal 33 i Canal 9?

"Els legionaris [de la llengua i la cultura catalana] són aquells que intenten manipular la realitat social, sempre cercant el caire polític... és una gent que no té una representació ampla dins la societat."

—És una qüestió innegociable, perquè tenim un mandat parlamentari que ens hi obliga. Algú ha dit que era un mandat justet [vol dir que únicament va ser aprovat amb els vots del PP], però els mandats parlamentaris són o no són, no hi ha mandats parlamentaris justets o no justets. Hi ha un mandat del Parlament —el qual representa, aquest sí, la societat de les Illes Balears— que exigeix al govern que garanteixi i es responsabilitzi de la recepció d'aquests canals. En aquest procés ens trobam. El govern durà endavant aquest projecte a les bones o a les males. Tant de bo fos a les bones, d'una manera negociada, reconeixent els interessos privats... però el que no és negociable és complir el mandat parlamentari.

—Es planteja la possibilitat, en el cas que no hi hagi un acord entre Voltor-Obra Cultural Balear i el govern, de crear una xarxa pròpia de repetidors?

—Sí, naturalment.

—Vostè va anunciar un acord per incrementar la programació, en català, de TVE-Balears. Podria arribar-se al cas que el Govern balear es fes càrrec del centre territorial?

—No. Nosaltres el que hem de fer és una inversió per ampliar la programació d'aquesta televisió com a instrument de normalització lingüística i, a la vegada, com a instrument de cohesió de país, de la nostra comunitat autònoma.

—Passem a qüestions estrictament polítiques. Tan difícil és la seva relació amb la presidenta del Consell de Mallorca, Maria Antònia Munar?

—En absolut. Hi tenc una relació molt normal. El que passa és que a vegades aquestes interpretacions formen part de l'espectacle normal dels mitjans de comunicació, de polítics... no passa de ser una anècdota.

—S'ha publicat que dins el PP torna a haver-hi tensió entre vergeristes, canyellistes, matistes...

—Acordaren alguna cosa vostè i el president Pujol en el dinar privat que tingueren recentment?

—Li vaig plantejar la possible col·laboració en la qüestió de les calaixeres del 'Diccionari Català-Valencià-Balear', amb l'objectiu d'aconseguir-ne la màxima difusió. Acordarem parlar-ne dins el marc de les reunions que mantenim cada sis mesos els dos governs.

entre una alternativa i una altra.

—Darrera qüestió. Creu que serà possible un acord a Balears per reformar l'Estatut i acostar-se a les autonomies del 151, o només hi haurà un acord entre les dues grans forces que a Madrid tenen la clau, PP i PSOE?

—No és incompatible una cosa amb l'altra. L'acord ha de consolidar-nos com una comunitat històrica. El problema és un altre. Es pot negociar el que es vulgui, però qui té els vots? Ni el PSM, ni UM, ni el Partit Comunista d'aquí no tenen cap vot a Madrid. Els vots de les Illes Balears estan en el PSOE i en el PP, i seran els diputats d'aquests partits a Madrid els que al final aprovaran aquesta reforma. Per tant, aquest consens és imprescindible. Que el consens pot ser més ampli? Perfecte. Però és clar que la qüestió essencial és l'acord entre aquells que han de votar la llei al Congrés dels diputats, lògicament.

—També forma part de l'anecdota. Jo no he pensat mai res semblant i no puc perdre el temps en suposicions d'aquestes.

—Dit d'una altra manera: com és ara la situació interna del PP?

—És molt diferent a la que vàrem patir fa un any i mig. En aquests moments el grup està cohesionat. Sempre hi ha qüestions puntuals... perquè és lògic que sigui així en els partits majoritaris, però no passen de ser una anècdota.

—Tindrà el PP un hipotètic aliat per governar després del 99?

—Això són futuribles... ja es veurà en el seu moment. El Partit Popular aspira a tenir, com a opció de govern que és, majoria absoluta. El problema és un altre: que no hi ha alternativa. Tota l'esquerra conforma una amalgama que vol ser una alternativa, però no hi ha un partit que sigui alternativa de govern, a Balears. Probablement això és així perquè el Partit Socialista, i ja és trist dir-ho, només té vocació de frontissa i, així, els ciutadans no poden valorar

